Carlos Casares

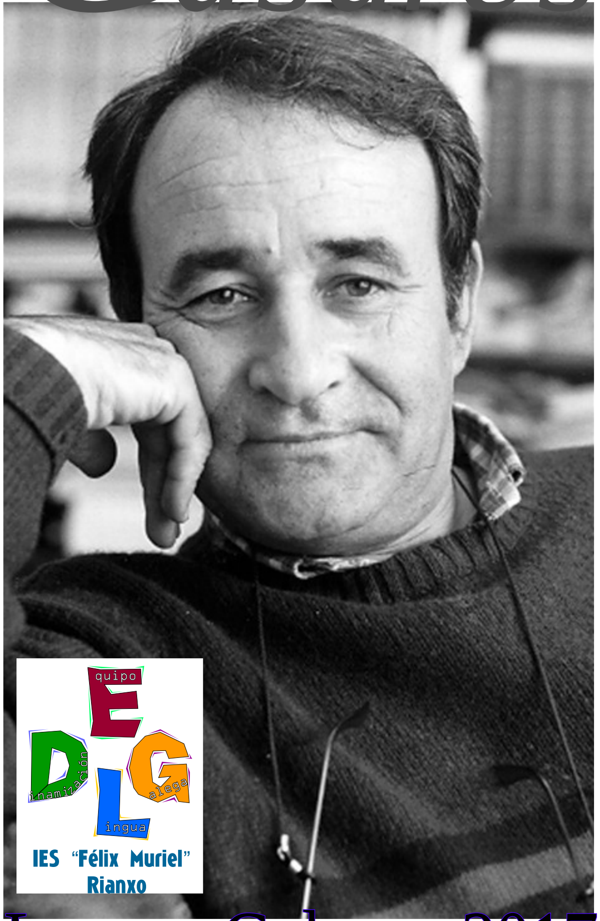

Equipo
Dinamización
Lingua
Galega
IES “Félix Muriel”
Rianxo

Letras Galegas 2017

Carlos Casares Mouriño *naceu en* **Ourense** o 24 de agosto de **1941**. Cumpridos apenas os tres anos, a súa familia trasladouse á vila de **Xinzo de Limia**, onde o seu pai exerceu como mestre e onde transcorreu a súa *infancia.*

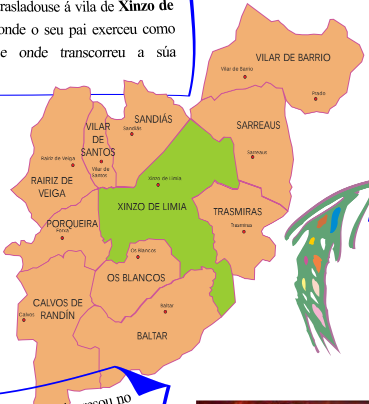
VILAR DE BARRIO
Vilar de Barrio
Prado
SANDIÁS
Sandiás
VILAR DE SANTOS
Vilar de Santos
SARREAUS
Sarreaus
Rairiz de Veiga
RAIRIZ DE VEIGA
Xinzo de Limia
XINZO DE LIMIA
TRASMIRAS
Trasmiras
PORQUEIRA
Forxa
Os Blancos
OS BLANCOS
CALVOS DE RANDÍN
Calvos
Baltar
BALTAR

Non ben feitos os once anos ingresou no **Seminario** ourensán. Alí iniciouse nos estudos eclesiásticos, formándose en Humanidades entre os cursos 1952-53 e 1956-57. Durante estes anos vivirá nun ambiente fortemente represivo (incluíndo a prohibición estrita de falar galego), que espertará no autor un espírito inconformista. Naquel centro emprende a súa primeira experiencia literaria, o xornal manuscrito *El averno*, que difundía clandestinamente.

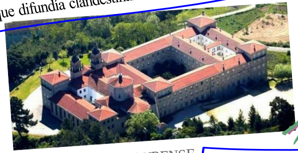

SEMINARIO DE OURENSE

Vicente Risco

Remata o *bacharelato por libre no* Instituto de Ensino Medio de Ourense, asistindo a clases nun colexio do propio Xinzo. Daquela, comeza a manifestar as súas inquedanzas literarias, ao gañar un concurso provincial de relatos que lle dará a posibilidade de **coñecer a Vicente Risco**, antigo líder galeguista, centro dun faladoiro artístico-literario que Casares frecuentaria e onde toma contacto co estreito círculo intelectual do Ourense daquel tempo.

Ramón Piñeiro

No curso 1962-63 inicia a **carreira de Filosofía e Letras** na Universidade de Santiago, que rematará no curso 1967-68, na especialidade de Filoloxía Románica. Na Universidade entra en contacto con Arcadio López-Casanova, e grazas a el coñecerá a **Ramón Piñeiro**, ligándose así ao **núcleo da cultura galeguista e antifranquista**. Con Piñeiro traba axiña unha relación de discípulo a mestre, que co paso do tempo se converterá nunha fonda amizade. Neses anos tomou parte activa no movemento universitario, involucrándose nas actividades da Asociación Democrática de Estudiantes (ADE) e colaborando co Frente de Liberación Popular (FELIPE), organización clandestina de resistencia democrática.

Entrementres, dedícase con intensidad literaria. Así, **estrearase como narrador** na revista *Grial* nº 7 (1965), tres dos cales libro publicado, titulado ***Vento ferido***, que s Colección Illa Nova da Editorial Galaxia. vulto a súa habelencia técnica, a súa límpida narrativo, ao tempo que aparecen algúns recorrentes na súa narrativa: a violencia, o sensibilidade fronte ao sufrimento humano. En súa primeira novela, *Cambio en tres,* na experimentalismo formal coa temática social d relacionada coa emigración a Europa, asunto in letras galegas.

de crecente á creación
publicando catro relatos
pasarán ao seu primeiro
ae do prelo en 1967 na
Nesta obra ponse de
prosa e o seu talento
s temas que serán
amor imposible, a
1969 virá a lume a
que combina o
e máis actualidade,
édito ata entón nas

CARLOS CASARES
VENTO FERIDO
illa nova

Non ben rematados os estudos de Filoloxía Románica, *Casares* pasa a **exercer a docencia** en Viana do Bolo como profesor auxiliar no "Colegio Libre Asociado". Unha vez alí entrará en conflito coa dirección do centro polo seu aberto **antifranquismo**. Como consecuencia, será **expulsado** do colexio e élle prohibido exercer a docencia en toda Galicia. Estes atrancos obrígano a se desprazar a Bilbao, onde traballa durante un curso.

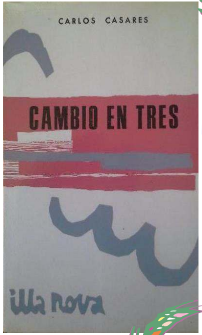
CARLOS CASARES
CAMBIO EN TRES
illa nova

En 1971, de volta do País Vasco, casa con Kristina Berg, establecéndose en Ourense, onde traballa dando clase nunha escola de secretariado. Coa súa dona visitará regularmente Suecia, daquela paradigma do modelo socialdemócrata, que exerceu unha poderosa influencia sobre el. Despois de gañar por oposición unha praza de profesor de Lingua e Literatura Española no ensino medio, en 1974 comeza a exercer no Instituto de Cangas, aínda que ao pouco tempo é **expedientado** xunto a outros profesores antifranquistas. A súa carreira docente no ensino medio culminará como catedrático no Instituto de San Tomé de Freixeiro Vigo) e prolongarase ata a súa morte.

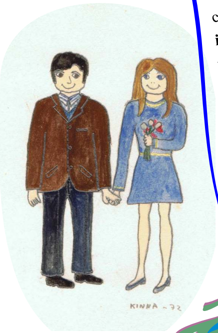

Nos **finais da década dos sesenta e inicios dos setenta**, *Carlos Casares* converteuse nun precursor da **literatura infantil en galego**, ao gañar os primeiros premios de dous concursos convocados pola Asociación Cultural "O Facho": o I° Concurso de Contos Infantís (1968), co relato ***A galiña azul***, e mais o I° Concurso de Teatro Infantil (1973), coa peza ***As laranxas máis laranxas de todas as laranxas***.

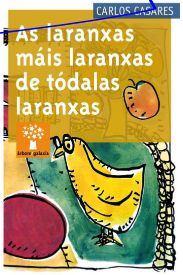
CARLOS CASARES
As laranxas máis laranxas de tódalas laranxas
árbore galaxia

A GALIÑA azul
CARLOS CASARES
ÁRBORE

Da súa preocupación pola creación dunha literatura infantil en galego tamén dá testemuño a tradución, publicada en 1972, do relato *O principiño*, de Antoine de Saint-Exupéry, unha obra pola que manterá unha especial predilección ata o final dos seus días. Entrementres, comeza a publicar regularmente no diario *La Región*, de Ourense, a columna "Con esta lupa" (1972-74), coa que se inicia no **xornalismo literario**.

ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY
O Principiño
con dibuxos do autor
Galaxia

En 1975, gaña o premio convocado pola editorial Galaxia co gallo do seu 25 aniversario, coa novela ***Xoguetes para un tempo prohibido***, de contido marcadamente autobiográfico, centrada en tres etapas da vida do protagonista, desenvolvidas no ambiente opresivo do franquismo, e que obtén un insólita acollida do público, con cinco edicións ata 1981. Por esta obra élle concedido en 1976 o Premio da Crítica de narrativa galega da Asociación Española de Críticos Literarios. Isto lévao a ser recoñecido como unha das voces emerxentes máis renovadoras e representativas da narrativa galega.

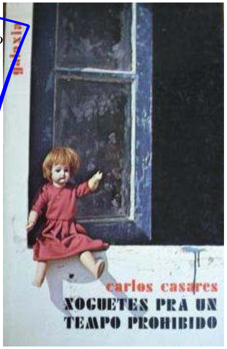
carlos casares
XOGUETES PRA UN TEMPO PROHIBIDO

Á súa proxección pública neses anos contribúe tamén a publicación da sección "A ledicia de ler", de comentario de libros, no xornal *La Voz de Galicia*, desde 1975, que terá continuidade ata 1992.

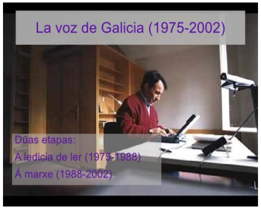

La voz de Galicia (1975-2002)

Dúas etapas:

A ledicia de ler (1975-1988)

Á marxe (1988-2002)

En **1978** ingresa na **Real Academia Galega** cun discurso sobre "O desastre de 1898 e os escritores galegos", respondido por Francisco Fernández del Riego, convertíndose no seu **membro numerario máis novo.**

Carlos Casares **participou da política galega** nos anos de transición e comezos da democracia, implicándose de *xeito intenso* na **reivindicación da *autonomía*** para Galicia e na andadura inicial das institucións de autogoberno. Así, foi un dos asinantes do manifesto "Realidade Galega", xurdido co obxectivo de conseguir un Estatuto Galego á par do catalán e o éuscaro. Este feito puxo a Carlos Casares, canda o seu compañeiro e amigo Ramón Piñeiro e outros galeguistas, en primeira liña da política galega de aquel entón. De aí derivouse a súa participación como independente, xunto a Ramón Piñeiro, nas listas electorais do PSdG/PSOE, o que o converteu en **membro do primeiro Parlamento de Galicia**, elixido no ano 1981. Do seu labor parlamentario cómpre salientar o esforzo que estes intelectuais farían para a **redacción e aprobación da Lei de normalización lingüística no 1983 e a lei de creación do Consello da Cultura Galega.**

EDIT

ORIAL GALAXIA

GRIAL
REVISTA GALEGA DE CULTURA

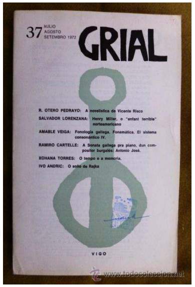
37
XULIO
AGOSTO
SETEMBRO 1972
GRIAL
R. OTERO PEDRAYO: A novelística de Vicente Risco
SALVADOR LORENZANA: Henry Miller, o "enfant terrible" nortoamericano
AMABLE VEIGA: Fonología gallega. Fonemática. El sistema consonántico IV.
RAMIRO CARTELLE: A Sonata gallega pra piano, dun compositor burgalés: Antonio José.
XOHANA TORRES: O tempo e a memoria.
IVO ANDRIC: O soño de Rajka
VIGO
www.todocoleccion.net

Rematada a primeira lexislatura da autonomía, Casares pasaría ao segundo plano da actividade política para centrarse no labor cultural, converténdose en director da editorial Galaxia (1986) e da revista *Grial* (1988) e chegando a **presidir**, nos últimos anos da súa vida, o **Consello da Cultura Galega (1996)**. Deste xeito, tornouse un persoeiro de referencia da vida literaria e cultural de Galicia, na que salientou como impulsor da renovación e posta ao día tanto das letras e da industria editorial, canto da cultura galega nun sentido máis amplo.

Carlos Casares
nun país de palabras
Ángel Basanta, María Dolores Villanueva,
Ana Luna, Iolanda Galanes, Damián Villalaín
GRIAL
REVISTA GALEGA DE CULTURA
196 outubro, novembro, decembro 2012
Tomo L
Antón Baamonde
Virán máis anos
e farannos máis míseros
Documentos
Dolores Vilavedra
Cartas de
Xoán González-Millán
a Carlos Casares
Carlos Fernández
Eloxio da valentía
Carlos Lema
Orde do mundo,
secularización e progreso
Carta catastrófica dende Nova York

Desde a dirección da revista Grial e a presidencia do Consello da Cultura Galega esforzouse teimudamente en alargar os horizontes da cultura galega alén dos campos tradicionais da antropoloxía, a filoloxía e as belas artes, cun empeño sostido por incorporar aspectos tales como a comunicación e as novas tecnoloxías, as ciencias sociais e a investigación científica, o urbanismo e o medio.

Durante a década de 1990, Casares viaxou por medio mundo participando en múltiples simposios e encontros. Deu tamén cursos de literatura galega na City University of New York (1998).

TORIBIO
REVOLUCIONA O TRÁFICO
Carlos Casares
Penélope Ares
EDITORIAL GALAXIA
árbore / galaxia

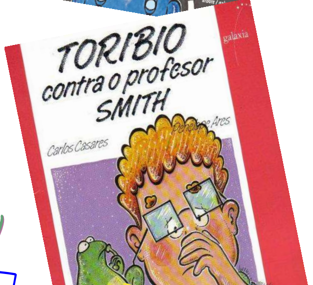
galaxia
TORIBIO
contra o profesor
SMITH
Carlos Casares
Penélope Ares

TORIBIO
TEN UNHA IDEA
Carlos Casares
Penélope Ares
árbore / galaxia

ESTE É TORIBIO
Carlos Casares
Penélope Ares

TORIBIO
E O CONTADOR DE CONTOS
Carlos Casares
Penélope Ares
árbore / galaxia
EDITORIAL GALAXIA

No ano 2000 participa no Expreso da Literatura, unha experiencia de convivencia entre oitenta escritores en máis de sesenta linguas europeas, que ao longo de máis dun mes percorreron xuntos nun tren toda Europa, desde Lisboa a San Petersburgo. Nesa década publica a serie de relatos infantís ilustrados por Penélope Ares arredor da figura de **Toribio** (1991-1994). Esta faceta da súa obra, que coidaba con moito agarimo e a que daba especial importancia, tería a súa continuación con ***Lolo anda en bicicleta*** (1996) e culmina cos relatos ***O galo de Antioquía*** (1994) e ***O polbo xigante*** (2000), ben que estes dous non son doadamente clasificables como "literatura infantil e xuvenil".

Lolo anda
en bicicleta
CARLOS CASARES
Ilustracións de MANUEL UHÍA
árbore / galaxia

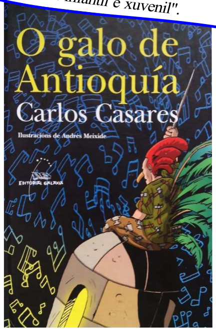
O galo de
Antioquía
Carlos Casares
Ilustracións de Andrés Meixide
EDITORIAL GALAXIA

CARLOS CASARES
O can Rin
e o lobo Crispín
Ilustracións de PEDRO DE LLANO
árbore/galaxia

Durante eses anos, Carlos Casares consolida a súa sólida traxectoria narrativa, e seguiu publicando obras con excelente acollida polo público e a crítica, como a colección de relatos ***Os escuros soños de Clío*** (1979), que foi merecente do Premio da Crítica Galega de 1982, e coa que se adianta á voga posterior da narrativa histórica, e a novela ***Ilustrísima*** (1980), centrada no problema da intolerancia e o dogmatismo. Tras dar cabo á súa breve carreira parlamentaria, publicaría a súa novela ***Os mortos daquel verán*** (1987), precursora nun tema que será intensamente explorado a partir dos anos noventa, a memoria histórica da guerra civil, e que lle valeu o Premio Antón Losada Diéguez de creación literaria (1978).

Carlos Casares
OS ESCUROS SOÑOS
DE CLIO
edicións do Cerne /minor

Xa nos últimos anos da súa vid
sillón azul (1996), unha comple
na sociedade actual, tomando
Vicente Risco, obra que foi mer
seguinte e que é considerada
literaria. Seis anos máis tarde v
verán (2002), publicada postur
retoma un **tema recorrente**
merecente do Premio da Críti

Ao longo da súa vida, colaborou como **articulista en xornais** coma *La Región, El País* e *La Voz de Galicia*. A este último diario estivo ligada boa parte da súa traxectoria xornalística. Así, despois de publicar "A ledicia de ler" (1975-1992), onde abordaba as novidades editoriais galegas, con periodicidade semanal, comezará con "Á marxe de cada día", en 1987, que se converterá posteriormente en "Á Marxe", especie de anecdotario do autor que, con periodicidade irregular durante os primeiros anos, pasaría a ser diaria dende xuño de 1992 até o mesmo día da seu pasamento. A súa obra xornalística, que chegou a gozar unha amplísimo e devoto público lector, foi merecente de numerosos recoñecementos.

Carlos Casares

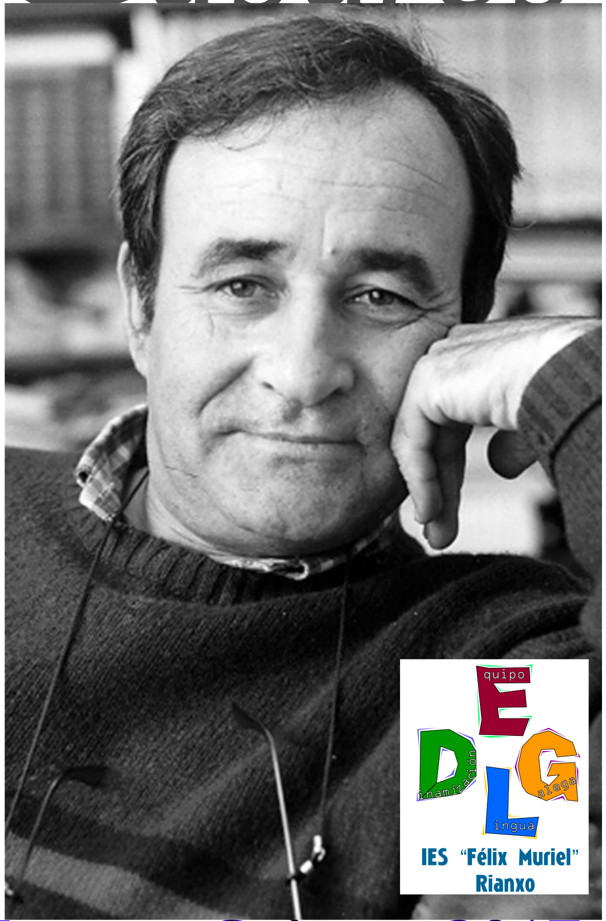

Letras Galegas 2017

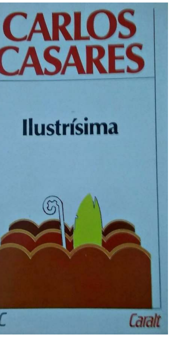
CARLOS CASARES
Ilustrísima
Caralt

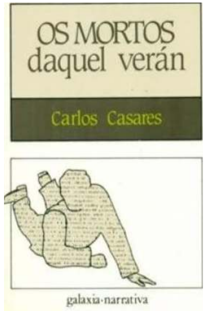
OS MORTOS daquel verán
Carlos Casares
galaxia·narrativa

da, publicou a novela longa ***Deus sentado nun*** *exa reflexión arredor do papel dos intelectuais* como exemplo paradigmático a figura de recente do Premio da Crítica Española o ano por moitos como o cume da súa creación iría a lume a súa derradeira novela, **O sol do** namente, un intenso relato de ton elexíaco que **na súa obra, o amor imposible**, e que foi ca daquel ano.

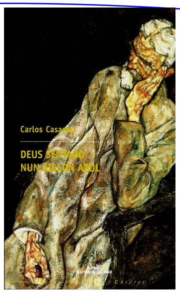
Carlos Casares
DEUS SENTADO NUN SILLÓN AZUL

Carlos Casares
O SOL DO VERÁN
literaria
EDITORIAL GALAXIA

La voz de Galicia (1975-2002)

Dúas etapas:
A ledicia de ler (1975-1988)
Á marxe (1988-2002)

Á Marxe do tempo

Unha selección das columnas de Carlos Casares en La Voz de Galicia

Unha boa presada dalgúns dos seus mellores ensaios foi reunida por el mesmo no volume *Un país de palabras* (1998), no que se dan da man varios dos vultos humanos que el máis apreciaba (Ramón Piñeiro, Basilio Losada, Andrés Torres Queiruga) con escritores especialmente admirados (Gonzalo Torrente Ballester, Álvaro Cunqueiro, Miguel Torga, Vicente Risco, Otero Pedrayo), xunto a lugares (Ourense, Santiago de Compostela) e temas (a intolerancia, a fantasía, Deus) especialmente queridos, todo isto envolveito en lúcidas e reveladoras reflexións sobre a arte literaria, o compromiso dos escritores e a súa propia obra narrativa.

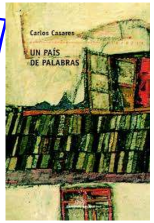
Carlos Casares
UN PAÍS DE PALABRAS

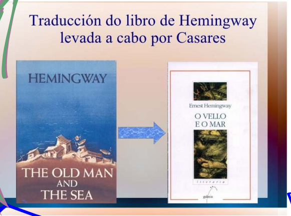

Traducción do libro de Hemingway levada a cabo por Casares

HEMINGWAY
THE OLD MAN AND THE SEA
Ernest Hemingway
O VELLO E O MAR

Como **biógrafo, ensaísta e editor** legounos monografías, artigos e entrevistas sobre autores como Curros Enríquez, Vicente Risco, Otero Pedrayo, Martín Sarmiento, Ánxel Fole ou Ramón Piñeiro. A Curros, Risco e Otero Pedrayo dedicou cadanseu volume da colección "Conciencia de Galicia" (1980-1981). Pero o personaxe que máis influíu na súa vida e no seu pensamento foi sen dúbida Ramón Piñeiro, de quen escribiu a biografía *Ramón Piñeiro. Unha vida por Galicia*, gañadora en 1991 do Premio Literario Ánxel Fole, e de quen tamén editou a obra memorialística *Da miña acordanza* (2002). Un escritor que atraeu fortemente a súa atención, talvez pola súa afinidade estilística, ou se cadra polo tratamento que lle dá ao tema da violencia, foi Ernest Hemingway, de quen traduciu a célebre novela *O vello e o mar* (1998), e de quen rastrexou paso por Galicia e as pegadas que esta deixou na súa obra (*Hemingway en Galicia*, 1999).

Carlos Casares
CONCIENCIA DE GALICIA
Risco, Otero e Curros
Tres biografías

A elevada calidade, a vocación abertamente comunicativa e o carácter variado da súa obra literaria (incluíndo o ensaísmo, o xornalismo e a literatura infantil) tornárono nun escritor que gozaba dun indiscutible aprecio entre os seus colegas e os lectores máis esixentes, e dunha insólita popularidade entre o grande público lector, incluíndo o infantil e o escolar. O seu inesperado pasamento o 9 de marzo de 2002 provocou auténtica consternación no país.

Prosista extraordinario, a clareza, a sutileza e unha fina ironía no tratamento de temas do noso tempo e o seu afán renovador das técnicas narrativas constitúen as marcas máis características do seu estilo. Especialmente importante para a normalización da lingua foi a súa achega xornalística, que atinxiu un público moi vasto.

Carlos Casares é amplamente recoñecido como figura senlleira nas letras galega: "é un dos máis grandes narradores galegos da segunda metade do século XX" (Ángel Basanta), "pervivirá na historia do noso país como un dos narradores máis importantes da modernidade" (Camiño Noia), "foi (é) un dos puntais indiscutibles da narrativa galega moderna" (Anxo Tarrío).

Identificado de xeito radical coa lingua e a cultura galegas, viviu como un home do seu tempo, cultivando con esmero as relacións exteriores e a proxección internacional do país. Converteuse nunha das figuras máis representativas da cultura galega actual non só grazas ao seu excepcional talento creativo, mais tamén, e quizais sobre todo, pola súa dimensión pública, a súa implicación na vida social, institucional e cultural de Galicia, o seu sentido da responsabilidade, a súa capacidade de diálogo e a súa laboriosidade incansable e ao tempo intelixente e reflexiva. A súa singradura vital é un paradigma ético de honestidade, de incansable procura da verdade e de desinteresado altruísmo, radicado nun compromiso inequívoco coa creación artística, coas liberdades democráticas, cos valores da humanidade e coa singularidade do seu propio pobo. (H. Monteagudo)

Equipo Dinamización Lingua Galega

IES “Félix Muriel”
Rianxo